

La 8 întrebări ne răspunde

EUGEN BARBU

REDAȚIA:

1. Ce loc ocupă — și ce preț — scrierile dramatice, în ansamblul activității și operei dumneavoastră de prozator? Cum și în ce împrejurări vă ispitește abordarea genului dramatic?

2. De la Să nu-ți faci prăvălie cu scară și Labirintul (comedia Sfântul, fiind, după câte știm, anterioară) ași tăcut ca dramaturg. De ce? Or, s-a scurs de atunci un răstimp de gestație pentru o nouă lucrare? — Apropo de această eventuală nouă lucrare, dar și independent de ea, ce probleme socotiți că are de înfruntat și de dezlegat, în momentul de față, dramaturgul nostru, pentru a realiza o scriere dramatică în măsură să răspundă (și să corespundă) cerințelor — și gustului — vremii?

3. În ce măsură observați, ca lector și ca spectator de teatru, că asemenea cerințe sînt — sau nu sînt — satisfăcute de creatorii și de creația dramatică și de spectacolele noastre din ultima vreme?

4. Ce rol acordați ideilor de autenticitate artistică, de autenticitate națională, de origi-

nalitate, de noutate, scrisului nostru dramatic (și artei noastre scenice) în raport cu ce se întîmplă pe alte meridiane? În tezățele scrisului și modalităților noastre teatrale, vedeți desenindu-se un răspuns la întrebările ce agită astăzi mișcarea teatrală mondială?

5. Ce părere aveți despre noțiunea și despre acțiunea de „promovare” a scrisului dramatic original?

6. Ceva despre contribuția cronicii dramatice (și a altor factori) la acțiunea de punere în lumină a producției naționale de teatru... Aveți cumva ceva de zis și despre un așa numit „nou val” în dramaturgie?

7. Ajung criteriile estetice, pentru ca această producție să fie efectiv bine orientată?

8. Ce impresie și ce amintiri v-a lăsat contactul dumneavoastră personal — de autor și de cronicar teatral — cu teatrul?

INTERLOCUTORUL:

1. Am scris teatru întîmplător. La 21 de ani, (Sfîntul), la 35, (Prăvălia cu scară) și restul, după aceea (Labirintul). Am bănuț,

foarte tînăr fiind, că voi fi un dramaturg, pe urmă am abandonat ideea din pricina unei artificialit ti impuse a genului. Sînt prea multe conven ii în teatru. Spre deosebire de părerea brutală a lui Nicolae Manolescu, mă consider totu i un scriitor pentru scenă (poate numai  i pentru că dialogurile pieselor mele nu sînt de tot t mpite). Acest critic a anulat dintr-un condei volumul meu de teatru cu o plăcere ce nu mi-a scăpat. De fapt nici în mă citise. Dovada: sus inea că în *Prăvălia cu scară* se schimbă decorurile, dar piesa are unul singur.

Sigur, piesele mele au un pre  în crea ia personală.  n viitor, mărturisesc, nu mă simt prea ispitit să scriu teatru.

2. La prima parte a întrebării am răspuns mai sus. Să ne întoarcem la problemele dramaturgiei actuale. Ne zbatem între Ionescu  i tradi ie. Rezultatele sînt hibride. Am văzut o piesă bună de Everac, cred că Mazilu are un condei bun, dar a devenit manierist, se imită adică pe sine. Tinerii? Tinerii vor să pară curajo i, dar sînt ilari.  mi plac dintre ei: Neagu Basarab, Leonida Teodorescu  i Naghiu.

Teatrul cere o mare sinceritate. Mi-e dor de un Ibsen român. Nu-l avem din păcate. Horia Lovinescu a făcut cite ceva în trecut pe linia gravă a artei scenice. Nu  tiu de ce nu continuă,  i a căzut într-un fel de naturalism care nu e neinteresant, dar  i mai trebuie...

3. Spectacolul? Asta e o tragedie! Regizorii au luat-o razna. A fost o mare bucurie să văd *Absen a*  n regia lui Gernescu.  i  tiţi de ce? Pentru că eroii nu- i spuneau replica la trapez, sau b t nd în vreun fund de ceaun. Mi s-a făcut lehamite de *inova ii*. Mi-a plăcut  i *Mandragora* a aceluia i, spectacol îndrăznet, pu in naturalist, dar un naturalism care devine prin cantitate, artistic.

4. Autentic  n România a rămas, printre alţii, Blaga. *M sterul Manole*, ca  i alte piese ale sale, au *aerul mioritic*, care este una dintre coordonatele autenticit tii în România. Cred că Ion Alexandru, poetul, dacă ar scrie teatru, s-ar apropia de acest spa iu pur al sufletului nostru. Ceea ce ce scriu diferi i copii sînt sinistre a tept ri ale lui Godot, potrivite ca nuca în perete. Nelini tea noastră are alte valenţe. Nu putem să pătrundem în literatura mondială decit fiind noi însine. Ca nordicii, ca ru ii, ca englezii. Dacă o facem pe fran uzii, o să r m nem ni te epigoni sinistri.

5. Se încurajează prea mult impostura de către oameni nepreg ti i. Cel mai semnificativ lucru în acest  direc ie e că acum zece ani jucam numai piese de un realism crincent, iar acum numai tr zneli. Nu reu im să stăm niciodată la mijloc, adică pe linia bu-

nului simt. De ce? Pentru că *incuria ii* de-
vin peste noapte *liberalii*! Mi-e dor de o rigoare nemaipomenită în literatură. De un Titu Maiorescu...

6. Cronicarii dramaticei sînt în general ni te demni oare sofisticate, cu lecturi din revistele de mode sau cel mult din bro uri cu poze, tipărite la Paris. Arta teatrală are canoanele ei. Un cronicar dramatic cu carte e N. Carandino, altul e Radu Popescu.  mi place Dinu Kivu, mai sînt  i prin provincie c iva buni, dar cu fetele astea ce ne facem? Teatrul nu de teorie duce lipsă. Duce lipsă de profesori. Au murit marii actori, au rămas ni te fi i i (unii din ei, excelen i pe rol de clovni). Dacă ne întoarcem la marele reper-toriu clasic sînt cu to ii mor i. Og şanu  n *Strigoii*, nu-i de-acolo, cum nu e toată distribu ia.

...A face ca rima, ca decavatul, ca tunul Krupp e u or; să te vedem la monolog, amice! Nu s-a învăţat, nu se  tie carte. Cam mulţi oameni ai scenei stau la bodegă, nu la bibliotecă. La bodegă poţi să înveţi să joci alcoolici din teatrul lui Gorki, ceea ce nu e pu in, dar ajunge?

Lucrurile acestea ar trebui spuse de către cronicari. C nd Radu Popescu,  n „România liberă”,  i-a permis să ridă de cite o netalentat , au sărit protectorii  i l-au trimis la plimbare. Nu e voie să spui că avem raţe în culise, că se supără nu  tiu cine...

Noul val? Haida-de! N-avem nici un nou val. Avem ni te imitatori neferici i, at t. Noul val ar trebui să fie sincer, nu să se dea pe după plop; să se bată pentru adevărurile ce trebuie spuse. A ironiza la infinit pe Tanta  i Costel nu ajunge. Sînt lucruri  i mai crunte de afirmat.

7. Nu ajung criteriile estetice. Ne trebuie cronicari onest i care să explice că, ideologic, teatrul nostru este foarte sărac. La Congresul ultim al partidului s-a vorbit despre *realitatea nefardată* care trebuie să apară în operele scriitorilor. Unde sînt ele, acele opere? Ori au fost respinse de către secretari literari cu frică, ori nu au fost scrise acele piese de at tea ori promise...

8. O impresie amară. Mi-a plăcut interpretarea *Pr v liei* la Pite ti  i la Cluj. La Arad a fost sinistru. Foarte frumos au jucat actorii de la Teatrul de Comedie, *Sfintul*. Din păcate, după mai mult de 50 de reprezenta ii, teatrul a scos piesa de pe afi .   drept că  i publicul vrea cosmonau i, bancuri ieftine, revistă (apro-po, la Teatrul „C. Tănase” *Groapa* nu va fi o revistă, ci un *musical*, în genul american). Ca autor vreau să mă pl ng de def im torii fără scrupule. Cronicar teatral? Am existat pu in.